

LEKCJA 2

Temat: „Metody postępowania w razie wypadku”

Dzieci są skłonne do ulegania wypadkom z powodu ich całkiem naturalnej ciekawości oraz często z braku poczucia zagrożenia. Wiedza o tym, jak postępować prawidłowo w danej sytuacji, umożliwi zarówno szybkie i skuteczne działanie, jak też pozwala na zachowanie spokoju.

Formy realizacji:

- przyroda,
- ścieżka prozdrowotna,
- godzina wychowawcza,
- technika.

Cele ogólne:

- poznanie zachowań sprzyjających bezpieczeństwu i zdrowiu ludzi,
- poznanie zasad postępowania w razie wypadku.

Cele szczegółowe:

Uczeń:

- potrafi podać przykłady wypadków, jakie mogą mu się przytrafić w domu lub w szkole (np. upadki, uderzenia, porażenia prądem, oparzenia),
- potrafi wymienić podstawowe zasady bezpieczeństwa w szkole i w domu,
- potrafi nazwać rodzaje urazów (stłuczenia, skręcenia, złamania, zranienia),
- potrafi wymienić osoby, które należy zawiadomić w razie wypadku,
- zna zasady bezpiecznego posługiwania się sprzętem elektrycznym (np. odkurzaczem, suszarką do włosów, żelazkiem), wie, jak wymienić przepaloną żarówkę,
- potrafi wyjaśnić, jak należy postąpić w razie złamania lub zwichnięcia,
- potrafi wskazać, jak można uniknąć wielu nieszczęśliwych wypadków,
- potrafi określić właściwe zachowanie się w przypadku konieczności udzielania pierwszej pomocy,
- jest odpowiedzialny za zdrowie własne i innych,
- umie radzić sobie w trudnych sytuacjach.

Metody nauczania:

- drama.

Pomoce dydaktyczne:

- papierowe paski z pytaniami,
- foliogram nr 2 z modułu 2,
- karty pracy.

Formy pracy:

- indywidualna,
- grupowa.

PLAN ZAJĘĆ:

1. Czynności organizacyjne – nauczyciel sprawdza listę obecności.
2. Podanie tematu lekcji i celu zajęć.
3. Podział klasy na 5 grup.
4. Przedstawiciel każdej grupy losuje temat do zrealizowania:

- I temat** – porażenie prądem elektrycznym
- II temat** – oparzenia
- III temat** – skaleczenia (zranienia)
- IV temat** – złamania i zwichnięcia
- V temat** – zatrucia

Każda grupa przygotowuje we własnym zakresie i przedstawia na forum klasy scenę, w trakcie której prezentuje sytuację mogącą zaistnieć w codziennym życiu, a dotyczącą niebezpieczeństw zagrażających dzieciom i dorosłym. Grupa ma tak przedstawić niebezpieczną sytuację, aby klasa bez trudu rozpoznała rodzaj zagrożenia.

Nauczyciel może podpowiedzieć grupie, jaką sytuację mogą przedstawić, np.:

I – Porażenie prądem elektrycznym:

- zabawa sprzętem elektrycznym,
- zabawa dzieci gniazdkiem elektrycznym,
- używanie suszarki podczas kąpieli,
- wchodzenie na słupy wysokiego napięcia,
- kąpiel w jeziorze podczas burzy,
- zabawa na terenie stacji energetycznej.

II – Oparzenia:

- dotknięcie do gorącego żelazka,
- wylanie z garnka na ciało gotującej się zupy,
- zbliżenie rąk do czajnika, z którego wydobywa się para,
- dotknięcie gorącej grzałki do gotowania wody.

III – Skaleczenia:

- nieuważne postugiwanie się nożem,
- nieprawidłowe używanie nożyczek,
- nieuważne postugiwanie się maszynką do krojenia chleba.

IV – Złamanie lub zwichnięcie:

- upadek z dużej wysokości,
- zbyt gwałtowny ruch nogą i niewłaściwe postawienie stopy,
- silne uderzenie w kończynę.

V – Zatrucia:

- zażycie zbyt dużej dawki leków,
- wypicie żrącego środka czystości,
- spożycie trujących owoców, np.: owoców wawrzynka wilcze łyko.

Pozostałe grupy odgadują przedstawioną scenkę i jednocześnie muszą powiedzieć, jak należało właściwie postąpić.

5. Sformułowanie przez klasę zasad postępowania w razie wypadku i zapisanie ich w karcie pracy.

I Zasada:

Udzielanie pierwszej pomocy zawsze warto pozostawić osobom posiadającym odpowiednie przygotowanie.

II Zasada:

W razie wypadku należy powiadomić dorosłych i wezwać pomoc (telefony alarmowe są bezpłatne).

999 – POGOTOWIE RATUNKOWE

998 – STRAŻ POŻARNA

997 – POLICJA

112 – WSZYSTKIE SŁUŻBY RATOWNICZE (w sieciach komórkowych)

6. Przedstawienie uczniom na **foliogramie nr 2 z modułu 2** zasad postępowania w razie wypadku.

7. Uczniowie rozwiązują krzyżówkę z hasłem „POGOTOWIE”

MATERIAŁY POMOCNICZE DLA NAUCZYCIELA:

MATERIAŁ POMOCNICZY NR 1

Wypadki w domu i jego najbliższym otoczeniu, a także w szkole to najczęściej:

- zatrucia,
- porażenia prądem,
- oparzenia,
- złamania i zwichnięcia,
- zranienia (skaleczenia).

Zatrucia:

Dziecko częściej i szybciej niż dorosły ulega zatruciu. Najczęściej zjada lub wypija truciznę pozostawioną w zasięgu jego ręki. Częste są przede wszystkim zatrucia pokarmowe: jadem kiełbasianym, trującymi owocami i grzybami, narkotykiem, środkami owadobójczymi, detergentami, kwasami, ługami, lekami. Rzadsze są zatrucia gazem, czadem, spalinami. Dotykanie przedmiotów zanieczyszczonych trucizną powoduje także zatrucia. Dzieci chore (zwłaszcza na wątrobę, nerki) szybciej ulegają zatruciu.

Stopień zatrucia zależy od rodzaju trucizny, jej ilości w organizmie, czasu działania. Pierwsza pomoc decyduje o uratowaniu życia. Jeśli dziecko jest przytomne, zatruto się nie wcześniej niż przed pół godziny, trzeba szybko wywołać wymioty. Wymioty łatwiej spowodować pojąc uprzednio dziecko letnią wodą (można dodać rozkruszone tabletki węgla lub sodę oczyszczoną).

Nie wolno prowokować wymiotów, jeśli dziecko wypilo płyny żrące, pienne (np. kwasy, ługi, terpentyna, benzyna, nafta, detergenty, wapno). Należy wówczas dziecko położyć na brzuchu lub na boku, z głową opuszczoną nieco niżej niż tułów.

Trucizna w żołądku może utrzymywać się do 10 godzin.

Płyny do picia stosowane przy zatruciach (osłabiające działanie trucizny):

- chłodna woda;
- woda ze sproszkowanym węglem lekarskim;
- woda z sodą;
- woda z nadmanganianem potasu (po płukaniu nadmanganianem potasu stosujemy dodatkowo płukanie wodą).
- woda z białkami jaj;
- mąka kartoflana lub pszenna z wodą;
- mleko – ochrania błonę śluzową żołądka, wiąże trucizny;
- mocna, niesłodzona herbata, wraz z liśćmi – wiąże, alkaloidy, np. morfinę.

Zatrucia detergentami:

Uwaga! Detergentów nie wolno stawiać na podłodze ani w pobliżu butelek z płynami do picia!

Objawy – krztuszenie się, ból gardła, oczu.

Pierwsza pomoc

Podać do picia wodę z węglem, mleko, herbatę. Oczy obficie płukać wodą. Nie wolno wywoływać wymiotów! Może nastąpić groźne zachłyśnięcie się pianą.

Zatrucie trującymi owocami:

Owoce bielunia, szaleju, wilczej jagody (czarne, słodkawe), wilczego łyka (czerwone) zawierają silną truciznę.

Objawy

Zaczerwienienie twarzy, szerokie źrenice (światłowstręt), ból głowy, suchość w jamie ustnej. Niepokój, złudzenia wzrokowe i słuchowe – dziecko boi się, coś łapie. Może dojść do napadu szału i utraty przytomności, duszności, śpiączki. Gorączka podnosi się do 40 °C.

Pierwsza pomoc:

Gdy dziecko jest przytomne, trzeba spowodować wymioty, podać środek przeczyszczający, zrobić lewatywę i zimny okład na głowę. Ciało owinąć wilgotnym prześcieradłem. Natychmiast przewieźć do szpitala.

Zatrucia środkami ochrony roślin:

Zatrucie następuje wtedy, gdy dzieci przebywają w sadzie w czasie opylania lub jedzą spryskane owoce i warzywa przed upływem okresu karencji. Nie wolno również dopuścić, aby przebywały w pomieszczeniu, gdzie przechowuje się środki ochrony roślin lub by bawiły się opakowaniami po pestycydach.

Objawy

Bóle i zawroty głowy, bóle brzucha i mięśni, duszności, łzawienie oczu, pieczenie skóry skażonej trucizną. W ciężkim zatruciu – utrata przytomności, drgawki.

Pierwsza pomoc:

Dziecko wynieść w miejsce odległe od rozpylonej trucizny, chłodne i przewiewne. Zdjąć ubranie skażone trucizną. Podać do picia wodę z węglem i wywołać wymioty. Płukać oczy wodą, aż do ustąpienia łzawienia. Skażone miejsca skóry obmyć wodą z mydłem. Zawieźć dziecko do szpitala, zabierając etykietę środka, którym nastąpiło zatrucie.

Porażenie prądem:

Porażenie prądem jest tym groźniejsze, im dziecko młodsze. Prąd działa silniej, jeżeli dziecko stoi na wilgotnej ziemi lub podłodze, ma mokre ubranie.

Objawy

Dziecko pada, traci przytomność. Może nastąpić zatrzymanie oddechu i akcji serca. Na skórze występują oparzenia, największe w wilgotnych miejscach ciała.

Pierwsza pomoc

Odłączyć od źródła prądu: wyłączyć korki, wyjąć z kontaktu przewód, oderwać przewód od dziecka przez gumową rękawicę lub przez grubo złożoną suchą szmatę. Nie stać na wilgotnym podłożu (odizolować się kocem, deską, płachtą gumową). Wykonywać sztuczne oddychanie, aż do odzyskania oddechu (do 3 godzin). Opatrzyć oparzenia.

Oparzenia:

Rozróżniamy trzy rodzaje oparzeń: ciepłe (wrzątkiem, ogniem, mrozem), chemiczne (płynami żrącymi) i elektryczne. Istnieją trzy stopnie oparzeń zależnie od ich głębokości:

- I – zaczerwienienie skóry,
- II – pęcherze,
- III – obumarcie skóry pod pęcherzem, która staje się wówczas biała,

Rozległe oparzenia II i III stopnia muszą być leczone w szpitalu z powodu niebezpieczeństwa wystąpienia wstrząsu i zakażenia powierzchni oparzonej. U dzieci nawet 10 % powierzchni skóry oparzonej może wywołać wstrząs. Oparzenia okolic twarzy, klatki piersiowej, narządów płciowych – najszybciej powodują wstrząs.

Oparzenia gorącym płynem należą do najczęstszych. Dzieci ściągają szklanki ze stołu, wpadają do naczyń z wrzątkiem postawionych na podłodze itp.

Pierwsza pomoc

Przed wszystkim trzeba przerwać działanie gorąca. Nasączone wrzątkiem ubranie parzy coraz głębiej. Dziecko trzeba podstawić pod kran z zimną wodą lub polewać czystą wodą z dużego naczynia. Rozcinamy ubranie wzdłuż szwów i zdejmujemy je ostrożnie, by nie uszkodzić pęcherzy. Zdejmujemy pierścionki. Jeśli pęcherze już są, staramy się ich nie uszkodzić. Maści ani okładów nie należy stosować – mogą być szkodliwe. Najważniejsze jest, aby nie zabrudzić rany oparzeniowej przed udzieleniem pomocy lekarskiej.

Jeśli oparzenie jest bardzo rozległe, całe dziecko należy owinąć w czyste wyprasowane prześcieradło i podać lek przeciwbólowy. Nie poić z uwagi na możliwość wymiotów. Jak najszybciej zawieźć do lekarza.

Złamania i zwichnięcia:

Bolesne jest skrzywienie stawu. Przyczyną skrzywienia jest zbyt gwałtowny ruch. Najczęściej skrzywienia dotyczą stawów rąk i nóg. Skrzywienia mogą być lekkie, nie wymagające interwencji lekarza i bardzo poważne, związane z koniecznością unieruchomienia skrzywionego stawu. Wspólną cechą wszystkich skrzywień jest, oprócz bólu, spuchnięcie stawu i często zasinienie. Zwichnięty staw zawsze należy unieruchomić. W wypadku niewielkich zwichnięć można to zrobić samemu. Często jednak konieczna jest pomoc lekarza.

Bardzo ciężkimi urazami są złamanie kości. Objawy złamania różnią się w zależności od jego umiejscowienia. Na ogół towarzyszy im ból, który nasila się przy próbie ruchu. Jeśli złamaniu uległa kończyna, wykonywanie ruchów jest prawie niemożliwe. Miejsce wokół złamania jest zniekształcone i spuchnięte. Nie powinno się poruszać złamanej kończyny, a swą pomoc należy ograniczyć jedynie do jej unieruchomienia i wezwania lekarza.

Zranienia (skaleczenia):

Skaleczenia skóry zdarzają się dość często przy nieuważnym lub nieprawidłowym używaniu ostrych przedmiotów jak: noże, nożyczki, maszynka do krojenia chleba, mikser itp.

Właściwie udzielona pierwsza pomoc przy skaleczeniach polega na:

- delikatnym przemyciu skaleczonego miejsca bieżącą wodą,
- umyciu skóry dookoła rany wodą z mydłem,
- zdezynfekowaniu skaleczonego miejsca,
- nałożeniu plastra z opatrunkiem na małe skaleczenia,
- nałożeniu jałowego opatrunku z gazy przy głębszych skaleczeniach.

Krwotok to obfite krwawienie z dużego naczynia krwionośnego spowodowane jego uszkodzeniem. **Udzielanie pierwszej pomocy w przypadku krwotoków wymaga zdecydowanego i szybkiego działania. Zwłoka może skończyć się śmiercią poszkodowanego.**

Zewnętrzny krwotok tętniczy charakteryzuje się wypływem jasnoczerwonej krwi i gwałtownym jej tryskaniem w pulsującym rytmie. Krwawienie tego typu tamuje się uciskiem. Najskuteczniej działa opatrunek uciskowy. Nie zakłada się opaski uciskowej, bowiem jest mało skuteczna, a nawet szkodliwa. Poszkodowany z opatrunkiem uciskowym powinien jak najprędzej otrzymać pomoc lekarską.

Zewnętrzny krwotok żylny jest wolno płynącym, jednolitym ciemnoczerwonym strumieniem krwi. Poszkodowanemu należy założyć opatrunek uciskowy i jak najszybciej oddać pod opiekę lekarską.

MATERIAŁ POMOCNICZY NR 2

ODPOWIEDZI DO ĆWICZEŃ

Ćwiczenie 1

999, 998, 997, 112.

Ćwiczenie 2

Sytuacje, które mogą być przyczyną groźnych wypadków:

Siedząc w wannie włączyła suszarkę.

Wyciągnęła wtyczkę z gniazda ciągnąc mocno za przewód elektryczny.

Szybko spostrzegł je (zapałki) młodszy braciszek i wziął je do rączek.

Karolina nie wyłączając żelazka poszła do kuchni.

Zdjęła go (garnek) z ognia i postawiła przy oknie, aby wystygł.

Ćwiczenie 3

Wyłączając wtyczkę nigdy nie ciągnij za przewód elektryczny.

Nie kładź zapałek w zasięgu rąk dzieci.

Nie zostawiaj włączonego żelazka.

Nie stawiaj garnka z wrzątkiem w pobliżu dzieci.

Ćwiczenie 4

1. Ostrzeżenie przed niebezpieczeństwem zatrucia substancjami toksycznymi.
2. Substancja drażniąca.
3. Ostrzeżenie przed substancjami żrącymi.
4. Materiały łatwo zapalne.
5. Materiały wybuchowe.
6. Ostrzeżenie przed substancjami radioaktywnymi i promieniowaniem jonizującym.

Ćwiczenie 5

- a) oziębic spalone miejsce,
- b) założyć jałowy opatrunek,
- c) powiadomić osoby dorosłe.

Ćwiczenie 6

- a) powiadomić Straż Pożarną,
- b) przedstawić się, opisać sytuację, wskazać adres,
- c) 998.

Ćwiczenie 8

Domowa apteczka powinna zawierać:

- zestaw środków opatrunkowych i dezynfekujących: watę, opatrunki jałowe,
- bandaże, gaziki, plastry, wodę utlenioną, jodynę,
- środki przeciwbólowe i przeciwgorączkowe,
- termometr lekarski,
- rękawiczki jednorazowe,
- nożyczki.

Ćwiczenie 7

Słowa krzyżówki: 1 – opatrunek, 2 – oparzenie, 3 – gips, 4 – omdlenie, 5 – plaster, 6 – odblaski, 7 – zwichnięcie, 8 – siniak, 9 – benzyna.

Hasło: **POGOTOWIE.**

MATERIAŁY POMOCNICZE DLA UCZNIĄ – LEKCJA 2

Temat: „Metody postępowania w razie wypadku”

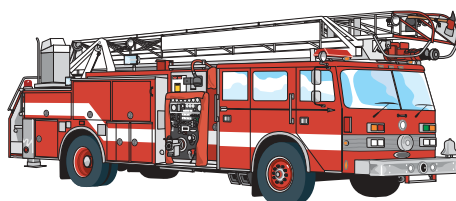
Dzieci są skłonne do ulegania wypadkom z powodu ich całkiem naturalnej ciekawości oraz często z braku poczucia zagrożenia. Wiedza o tym, jak postępować prawidłowo w danej sytuacji, umożliwia zarówno szybkie i skuteczne działanie, jak też pozwala na zachowanie spokoju.

Ćwiczenie 1

Wpisz w wy kropkowane miejsca właściwe numery telefonu:

karetką pogotowia

straż pożarna

policja

.....

WSZYSTKIE SŁUŻBY RATOWNICZE (w sieci komórkowej) .....

Ćwiczenie 2

Przeczytaj uważnie poniższy tekst i podkreśl czerwonym kolorem te sytuacje, które mogą być przyczyną groźnych wypadków:

Karolina przyszła ze szkoły bardzo zmęczona. Postanowiła wziąć kąpiel, aby się odprężyć. Siedząc w wannie włączyła suszarkę i zaczęła suszyć włosy. Nagle przypomniała sobie, że musi podgrzać obiad. Szybko się wysuszyła i ubrała. Wyciągnęła wtyczkę z gniazdka ciągnąc mocno za przewód elektryczny. Pobiegła do kuchni i włączyła garnek z zupą. Zapałki rzuciła niedbale na krzesło. Szybko spostrzegł je młodszy braciszek i zainteresowany wziął je do rączek. W tym czasie Karolina postanowiła wyprasować kilka sztuk swojej garderoby. Nowe żelazko z nawilżaczem zainteresowało także braciszka, który bardzo chciał pomóc siostrze. Okazja szybko się nadarzyła, bowiem Karolina nie wyłączając żelazka poszła do kuchni. Garnek z zupą zbyt mocno się podgrzał, więc zdjęła go z ognia i postawiła przy oknie, aby wystygł.

Ćwiczenie 3

Jak Karolina powinna postępować, aby nie stwarzać sytuacji niebezpiecznych?
 Na podstawie tekstu napisz 4 przestrogi np.:

1. Nie używaj suszarki do włosów siedząc w wannie.
2. ....
3. ....
4. ....
5. ....

Ćwiczenie 4

Napisz, przed jakimi niebezpieczeństwami ostrzegają Cię następujące znaki:

1 .....

2 .....

3 .....

4 .....

5 .....

6 .....

Ćwiczenie 5

Przeczytaj uważnie tekst

Ania przygotowała herbatę. Niechcący oparzyła swoją dłoń parą wydobywającą się z czajnika.
 Jak udzielisz Ani pierwszej pomocy?

- a) .....
- .....
- b) .....
- .....
- c) .....
- .....

Ćwiczenie 6

Jaś wracając ze szkoły zobaczył kłęby dymu wydobywającego się z okna mieszkania na III piętrze.

a) Co powinien zrobić Jaś?.....

.....

b) Kogo powinien zawiadomić? (ułóż treść zawiadomienia)

.....

.....

.....

c) Jakim numerem telefonu posłużysz się w takiej sytuacji?

.....

.....

Ćwiczenie 7

Przy udzielaniu pierwszej pomocy często sięgasz do apteczki. Napisz, co powinno znajdować się w domowej apteczce.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Ćwiczenie 8

Rozwiąż krzyżówkę:

1. Koniecznie go załóż, gdy się skaleczysz.
2. Bardzo ciężki uraz powstały w wyniku wysokiej temperatury.
3. Zakłada się na złamaną rękę.
4. Krótkotrwała utrata przytomności.
5. Powinien być w każdej apteczce.
6. Noś je wieczorem, będziesz widoczny na drodze.
7. Skręcenie stawu.
8. Krwawy wylew pojawiający się pod skórą w wyniku stłuczenia.
9. Substancja łatwopalna i wybuchowa.

